

Decyzja
Prezydium KK
nr 197/2013

ws. programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia sposób konsultowania programu badań statystycznych statystyki publicznej z powodu krótkiego terminu konsultacji oraz braku odpowiedniej polityki informacyjnej GUS-u w zakresie zgłaszanych przez Związek uwag oraz propozycji, a w szczególności niewskazywania w okresie programowania jasnych kryteriów i priorytetów wyboru zakresu tematycznego badań, analiz i opracowań statystycznych.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że zaproponowana przez GUS nowelizacja ustawy o statystyce publicznej będzie miała daleko idące konsekwencje w zakresie trybu przyjmowania badań statystycznych w następnych latach, co zostało ocenione negatywnie w Decyzji Prezydium KK nr 171/2013 z dnia 15 października br.

Prezydium KK proponuje objęcie badaniami statystyki publicznej następujących zagadnień.

W dziele 1.23. RYNEK PRACY objąć badaniem również wynagrodzenia osób wykonujących pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, nie zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, w ujęciu miesięcznym i godzinowym. Badanie powinno dotyczyć osób, które uzyskały dochody z tytułu umowy cywilnoprawnej wraz z rozkładem wysokości wynagrodzenia w podziale na: wynagrodzenie poniżej płacy minimalnej, w wysokości płacy minimalnej, krotność płacy minimalnej.

Zgodnie z dostępnymi danymi osób takich jest około 900 tysięcy. Do wynagrodzeń tej grupy osób nie ma zastosowania ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Z powodu znacznej skali zjawiska, ważne jest aby posiadać informacje o wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez te osoby.

Ponadto proponujemy wykonanie badań dotyczących liczby osób pobierających wynagrodzenie na poziomie nieprzekraczającym minimalnego wynagrodzenia, w tym w jednostkach o liczbie pracujących do 9 osób, oraz ustalenia w badaniach liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które nie zatrudniają żadnego pracownika.

W dziale 1.25. RODZINA, WARUNKI BYTU LUDNOŚCI, POMOC SPOŁECZNA, w punkcie 1.25.12(069) Zjawisko ubóstwa oraz procesy wykluczenia społecznego - wnioskujemy o poszerzenie badania o wskazanie liczby osób/gospodarstw domowych żyjących w ubóstwie, gdzie członkowie rodziny są zatrudnieni, wraz ze wskazaniem podstawy zatrudnienia: umowa o pracę, lub umowa cywilnoprawna.

Propozycja ma na celu zwrócenie uwagi na narastające zjawisko biednych – pracujących.

W dziale 1.21. LUDNOŚĆ, PROCESY DEMOGRAFICZNE w punkcie 1.21.09(036) Zgony. Umieralność. Trwanie życia - badaniem należy również objąć kategorie trwania życia w dobrym zdrowiu. Bez tego typu danych nie jest możliwe zaprojektowanie polityki państwa obejmującej w sposób właściwy zarówno długość trwania czasu aktywności zawodowej obywateli jak również wieku emerytalnego.

Prezydium KK podtrzymuje negatywną opinię dotyczącą badań 1.04.08(029) - Struktury organizacyjne związków zawodowych. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w czerwcu br. razem z Forum Związków Zawodowych oraz OPZZ, istotą działania związków zawodowych jest przede wszystkim ochrona praw i wolności ludzi pracy. Skuteczność tych działań uzależniona jest od potencjału, jaki może on wykorzystać dla osiągnięcia celu. Zatem jest oczywiste, że związki zawodowe są zainteresowane wzmocnieniem siły swojego oddziaływania.

Nie służy temu celowi zaproponowany kierunek badań koncentrujący się na sferze organizacyjno-ekonomicznej. Obawiamy się, iż wiedza pozyskana w jego wyniku – nawet tylko statystyczna - w prosty sposób przełoży się na informacje, które mogą być wykorzystane przeciwko związkom i osłabić ich pozycje negocjacyjne w relacjach z innymi partnerami społecznymi. Przyjęcie takiego modelu badania prowadzi do poznania wyłącznie struktur i instytucji. Tymczasem potencjał obywatelski społeczeństwa, który ma być przedmiotem badania, odnosi się do struktur i instytucji tylko w bardzo ograniczonym zakresie.

Potencjał obywatelski, to przede wszystkim gotowość obywateli do spontanicznego łączenia sił i środków dla realizowania celów mających urzeczywistnić wspólne wartości. Tym samym rozpoznanie potencjalności jako takiej, nie jest możliwe przy zastosowaniu

pozytywnej metody badawczej. Co więcej, poznanie pozytywne może posłużyć wyłącznie jednemu celowi, którym jest przejęcie przez państwo kontroli nad rozpoznanymi, zinstytucjonalizowanymi formami aktywności obywatelskiej i tym samym oderwanie ich od ich bazy społecznej. Skutek takiego badania może być tylko destruktywny i wpłynąć na dalszy wzrost alienacji społecznej obywatela.

Dlatego zaproponowaliśmy zmianę metody badawczej na negatywną. Dzięki rozpoznaniu i zdefiniowaniu zjawisk ograniczających potencjał obywatelski, możliwe jest po pierwsze jego realne rozpoznanie, a po wtóre umożliwi podjęcie walki ze zjawiskiem atomizacji społeczeństwa. Nie bez znaczenia dla naszego stanowiska jest również fakt, iż aktualne doświadczenia związków zawodowych w relacji z pracodawcami, szczególnie w zakresie powoływania nowych organizacji są w przeważającej części negatywne. I tu także obawiamy się, że wiedza uzyskana w rezultacie badania będzie wywierała pejoratywny wpływ na rozwój ruchu związkowego w Polsce.

Wobec faktu objęcia badaniem związków zawodowych, organizacje pracodawców jako partner społeczny, powinny podlegać takim samym badaniom statystycznym jak związki zawodowe. Ponadto dla przejrzystości działania państwa, badaniu statystycznemu dodatkowo powinno podlegać wsparcie państwa wraz ze wskazaniem wysokości otrzymywanej pomocy publicznej dla objętych badaniem podmiotów, rozumianej również jako ulgi podatkowe.

Wobec powyższego Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” proponuje w części 1.04. GOSPODARKA SPOŁECZNA z punktu 1.04.02(025) Organizacje pracodawców oraz samorządu gospodarczego i zawodowego usunąć - organizacje pracodawców i przenieść je do punktu 1.04.08(029) nadając mu brzemienie: Działalność partnerów społecznych: organizacje pracodawców i związków zawodowych i jej uwarunkowania społeczno-ekonomiczne.

Cel badania - uzyskanie informacji charakteryzujących organizacje pracodawców, określenie ich potencjału ekonomicznego i społecznego, skali oraz warunków prowadzonej działalności.

Uzyskanie informacji służących ustaleniu liczby działających jednostek organizacyjnych podmiotów objętych badaniem, charakterystyka ich działalności statutowej i barier w jej prowadzeniu, warunki prowadzenia działalności wynikające ze społecznej i ekonomicznej bazy.

Wyniki badania zostaną wykorzystane do:

- aktualizacji bazy jednostek statystycznych w zakresie stanu aktywności prawno-ekonomicznej partnerów społecznych oraz ustalenie ich rodzajów i powiązań między nimi;
- rachunków narodowych;
- opracowania rachunku satelitarnego sektora non-profit,

- zbiorczego opisu działalności organizacji pracodawców i związków zawodowych i jej uwarunkowań w ramach sektora non-profit.

Gdańsk, 26 listopada 2013 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek